

Kupčija s sužniki.

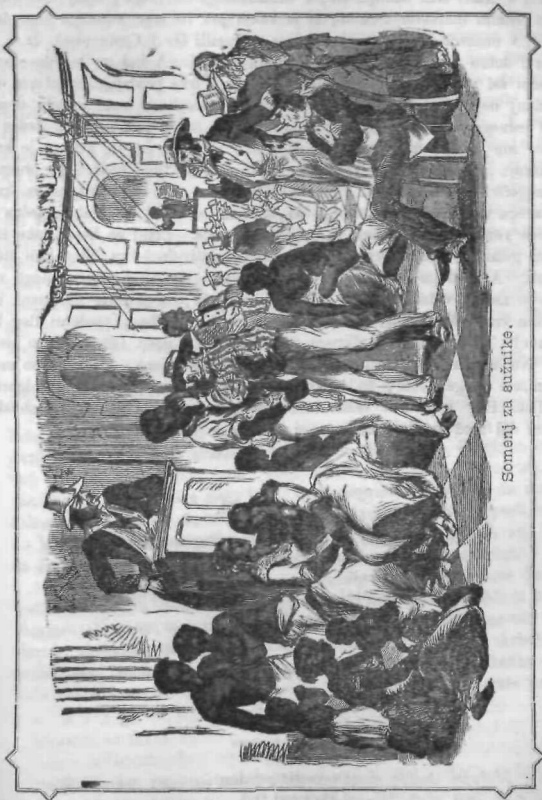
Amerika šteje dandanes malo ne do 86 milijonov ljudi, kateri se, izvzemši majheno množico v zadnjih letih tja prišlih Mongoleev, delé v tri plemena: v ameriško, mursko in kavkaško pleme. Mursko pleme je bilo siloma razširjeno zlasti preko vročega pasa Amerike. Prvi murci — sužniki — bili so 1517. l. po nasvetu škofa Las Casasa pripeljani v Ameriko, kjer so jih

mesto slabotnih Amerikancev rabili v rudnikih, pri izpiranju zlata in pridelovanji koristnih rastlin vročega pasa. Leta 1776. se je 13 ameriških pokrajin očitno odreklo angležkej oblasti in v krvavej vojski so si pridobile toliko zaželjeno samostalnost, ustanovivši zavezo zedinjenih držav. V teh zedinjenih severo-ameriških državah je v 17. stoletji cvetela ostudna kupčija s sužniki (robovi), to je, imoviti posestniki so svoje sužnike kupovali in prodajali kakor živino ali drugo blagó na sejmih. Dotične vlade so namreč velikim kupčijskim družbam na Holandskem, Angležkem in Francozskem privolile, da smejo po afrikanskem primorju ljudi

pléniti in jih v Ameriki na sejmih prodajati. Vlade same so podpirale razširjevanje sužnikov po ameriških deželah in angležke naselbine v severnej Ameriki so bile naravnost siljene sužnike v deželo vvaževati. Tako se je bilo sužništvo razširilo po raznih ameriških deželah: sužnikom — murcem v neizrečeno zló, a tudi gospodarjem — Evropejcem in njihovim naslednikom v največjo kvaro. Ti siromaki, ki so se prodajali kakor živina na sejmih,

bili so murci in njihovi otroci obojega spola. Neusmiljeni gospodarji, ki so take ljudi kupovali, imeli so jih namestu živine, in morali so jim polje obdelovati in vsa domača dela opravljati. Kupovali so jih po različnej ceni, kakor so jih namreč potrebovali za kako večje ali manjše delo. Gorje sužniku,

Somenj za sužnike.

ako nij delal po gospodarjevej volji; godilo se mu je, kakor vam prejšna podoba kaže, kjer dva sužnika svojega tovariša na gospodarjevo povelje z volvskimi žilami bijeta.

Nekateri prodajalci sužnikov so imeli dobro izučene pse, ki so znali sužnike loviti, kakor psi pri nas divjačino.

V najnovejšej dobi se je posebno pobožni duhoven Nikolaj Olivieri zavzemal za uboge murske sužnike. On je večkrat potoval v Egipt, da je ondu odkupoval sužnike in jih potem za katoliško vero odrejal. Ko je bil užé osmič na svojem potovanji, pisal je 2. decembra 1854. l. iz Kajre naslednje pismo: „Tukaj v Kairi sem odkupil 37, v Aleksandriji 27 murk, tedaj vseh skupaj 64, z jednim murskim dečkom, ki je kakih pet let star, katerega bom dal v Napolj v ondotno izrejaljšče, ker mi je prečastiti O. J. Costa pisal, da si, ako bo prvi dobro napredoval, potem še jednega želi. A kaj mi je bilo storiti? Ko sem šel po trgu, kjer se ubogi murci in murke prodajajo, videl sem ondu ne manj nego 100 ubogih dečkov različne starosti, a meni je bilo mogoče samo jednega odkupiti. Sami prevdarite, kako mi je bilo pri srei. Jeden teh dečkov me je tako milo pogledal, da bi človeku srce počilo, a drugi je kričal za menoj: „kupi me, kupi, kristijan, kupi me!“ O ljubi moji, tega prenašati nij mogoče! Človek bi moral imeti kameneno srce, da bi ne bil ganen, kadar kaj takega vidi. Med imenovanimi 64 murkami ste tudi dve materi; jedna ima otročiča komaj 10, a druga 14 mesecev starega. Prvej so hoteli tako imenovani gelabi (prekupovalci) otroka s silo odtrgati, da bi ga bili nekim židom prodali. A mati ga je tako trdo k sebi tiščala, da jej ga nijso mogli vzeti in so jo morali v železje djati. Ali ko je videla, da je verig oprostena in z otrokom vred odkupljena, začela je vesela vpiti: O Bog, predobri Bog kristijanov!“ To in še več ganljivega stoji zapisano v gosp. Olivierijevem pismu.

Nu dandanes je sužništvo užé skoraj odpravljeno, a vendar so murci še zmirom uboge sirote, za katere nam je treba moliti, da bi jih dobri in usmiljeni Bog popolnem rešil dušne in telesne sužnosti ter apostolskim možem dal moč in zdravje, kateri si za to delo mnogo prizadevajo.

Otrokom.

Zvonovi pojejo,
Vam v cerkev rekó,
Jih vbogajte radi,
Saj tam je lepó!

Sam Bog tam prebiva
In gleda na vas;
Če molite dobro
Poslušá vaš glas.

Prošnja.

Oj sapice ljube,
Dihajte na mé!
In solnce rumeno
Ogrevaj sreč,
Da vnovič poženem
S cveticami cvet,
Ki vzel mi ga, vničil
Hudobni je svet.